

Interjú egy könyvsorozat tipográfus szerkesztőjével

Gulyás Adrienn Dóra

*Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar,
1117 Budapest, Pázmány P. sétány 1/a
(gulyad@gmail.com)*

Összefoglaló

Bernard Cornwell népszerű angol-amerikai történelmi regényíró Sharpe sorozatának tipográfiai szerkesztői munkáját mutatja be a magyar kiadó – a Gold Book Könyvkiadó - szakembere. Az interjúban beszél a kiadási folyamat egészéről, a sorozat gondos és alapos tipográfiai tervezésének fontosságáról, a Sharpe könyvek tipográfiai paramétereiről és a minőségi munka fontosságáról.

Kulcsszavak: tipográfia, könyvsorozat, minőség, Corwell, Gold Book

Summary

The professional of the Gold Book Publishing presents the typographical editorial work of Bernard Cornwell the popular English American historical novelist's Sharpe series. In the interview, he talks about the publishing process as a whole, the importance of the careful and thorough topographical planning of the series, the typographical parameters of the Sharpe books and the importance of quality work.

Keywords: typography, book series, quality, Gold Book, Cornwell

Bevezetés

A feladat, egy hazai kiadású könyvsorozat tipográfiai és szerkesztői munkájának ismertetése, a szakemberrel történt interjú keretében.

Dolgozatomban a sorozat írója – Bernard Cornwell, a sorozat – Sharpe, és a hazai kiadó – Gold Book Könyvkiadó rövid bemutatását követően, a sorozat tipográfiai és szerkesztői feladatairól folytatott telefonos interjút ismertetem.

1.

Az író és sorozata

Bernard Cornwell 1944-ben született Londonban. Egyetemi tanulmányait követően rövid ideig tanárként, majd 10 évig a BBC-nél, mint producer és szerkesztő dolgozott. Munkája során ismerkedett meg későbbi feleségével, aki amerikai állampolgár. Mivel az Egyesült Államokban nem kapott zöld kártyát, elhatározta, hogy írással tartja el családját. Első könyve a napóleoni háborúba kalauzol, egy angol katona, Sharpe viszontagságain keresztül. Eddig 24 Sharp kötete jelent meg. (Bernard Cornwell 2009)

Munkái a populáris szórakoztató történelmi regények kategóriájába tartozik. Lendületes történelmi regényei „a tények és a képzelet csodálatos keverékét” kínálják, „amit a történelmi tények pontos rekonstrukciója és a magával ragadó történetkövetésre való képesség jellemez”. Mind az Egyesült

Királyságban, mind világszerte a legnépszerűbb írók közé tartozik. Írói termékenységet több mint 50 megjelent könyve igazolja. (Gold Book 2009)

2.

A hazai kiadó

A Sharpe sorozatot az 1994-ben, családi vállalkozásban alapított Gold Book Könyvkiadó gondozza. A kezdeti időszakban, a 90-es évek kedvelt romantikus sorozatainak kiadásával foglalkoztak. Ebben a kategóriában több mint 120 kötetet jelentettek meg. A 90-es évek végén bővült a kiadó profilja. A romantikus könyvek mellett megjelentek a krimik, történelmi és vallástörténelmi kiadványok és a természetgyógyászat és az egészséges életmóddal foglalkozó könyvek.

15 éves kiadói tevékenységük során 420 könyvet adtak ki. 2005-től 16 Bernard Cornwell kötetet jelentettek meg, közöttük 12 kötetet a Sharpe sorozatból.

A Gold Book Könyvkiadó gondozásában megjelent Sharpe kötetek:

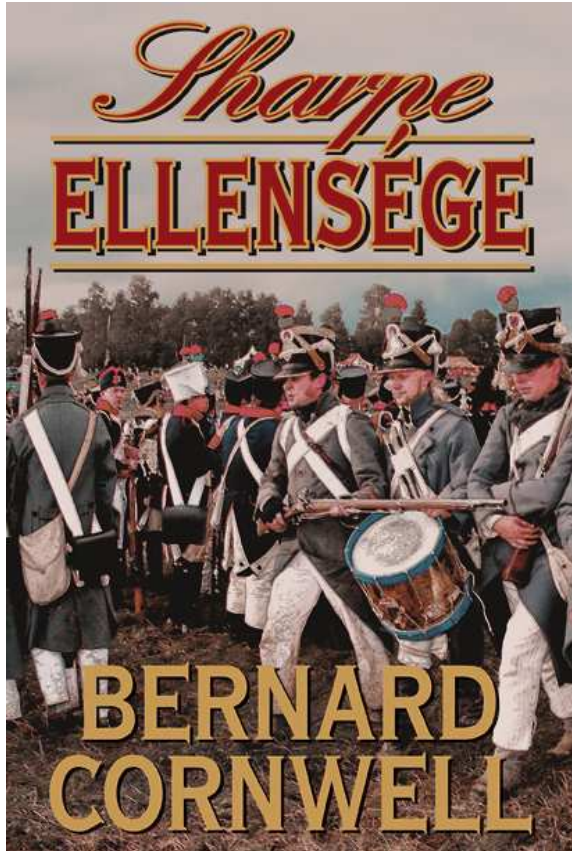
2005: Sharpe tigrise

2006: Sharpe csatája, Sharpe diadala

2007: Sharpe trafalgarja, Sharp zsákmánya

2008: Sharpe pusztítása, Sharpe menekülése, Sharpe haragja

2009: Sharpe százada, Sharpe kardja, Sharpe ellensége (1. kép) (Gold Book 2009)

1. kép. A legutóbb kiadott Sharpe könyv borítója 2009. (Gold Book 2009)

3.

Interjú ifj. Mocsári János tipográfus szerkesztővel

A Gold Book Könyvkiadó, Bernard Cornwell író eddig megjelent 21 Sharpe kötetéből 12-t jelentett meg. A sorozat szerkesztője ifj. Mocsári János.

- Kérem, röviden mesélje el, hogy egy, a Sharpe sorozatnak megfelelő, könyvkiadási folyamatban hol helyezkedik el az Ön munkája.

- Egy sorozat kiadását alapos előkészítési munka előzi meg. Fontos hangsúlyoznom, hogy a könyv esztétikus megjelenítése és a tartalom jó olvashatósága mellett, meghatározó szempont a gazdaságosság is. Ebben a fázisban határozzuk meg a könyv méretét, kötés módját, a lapszámot. A szerzői jog megvásárlása után, esetünkben a fordítás következik. A fordítás nyomtatott formában kerül a korrektorhoz. A helyesírási és gépelési hibák rögzítése és a nyelvi lektorálás a nyomtatott példányon történik. Ekkor következik a tipográfus-szerkesztő feladata. Munkámhoz kiadványszerkesztő programot használok. A tipográfiai és egyéb szerkesztői paramétereket beállítva kijavítom a korrektor és a lektor által rögzített hibákat. Amennyiben szükséges, elhelyezem a képeket és ábrákat, tartalomjegyzéket stb., valamint

a könyv megjelenéséhez szükséges egyéb adatokat. Ezt követően újabb korrektori és lektori ellenőrzés következik. Az ekkor talált hibákat is kijavítom és elméletileg „hibátlan” könyv kerül a nyomdába. Sajnos ez szinte soha nem fordul elő, de mindig törekednünk kell a legjobb minőségű munkára.

- Most, térjünk át a konkrét tipográfiai kérdésekre. Megfogalmazott e valamilyen igényt Cornwell, a könyv szerzője?

- Általában igaz az, hogy a szerzői jog tulajdonosának nincs egyedi elvárása, de meg kell kapnia egy példányt minden kiadásból. Arra törekszik minden kiadó, hogy legalább színvonalú legyen, mint az eredeti kiadás. Volt már eset arra, hogy elismerő levelet kaptunk egy kiadott könyvünk minőségéért.

- Ki határozta meg a Sharpe sorozat tipográfiáját?

- Ez az én feladatom volt. A mai világban már nincs külön tipográfus és szerkesztő. Megfelelő ismeretekkel elláthatók ezek a feladatok. 20 éves gyakorlattal a hátam mögött önállóan dolgozom. Megnéztem az eredeti kiadást, figyelembe vettem a saját kiadói koncepciókat. Szívesen használjuk például az original Garamond vagy az Oranda betűtípust. Sorozatoknál nagyon fontos, hogy az első kötetnél jó döntések születessenek, hiszen a könyv tipográfiája, megjelenése tartja össze a sorozatot. Ha nincs meg ez az egység, az olvasóban csökken az az érzés, hogy sorozatot olvas. Nehezebben találja meg és veszi le a bolt polcáról a szétesett sorozat köteteit.

- Volt-e valamilyen ellenőrzés a nyomdai munkák előtt?

- A végső formát megnézte a Kiadó ügyvezetője. Mindig Ő mondja ki az utolsó szót.

- Mondana néhány műszaki adatot?

- A Sharpe sorozat regényeket tartalmaz. Nincsenek képek, ábrák, színek, kontrasztok. Fejezetekből felépülő bekezdésekkel tűzdelt szövegfolyam.

A sorozat könyvei 145x212 mm méretűek, a művek terjedelmétől függően 320-400 oldalt tesznek ki. A tükör mérete: 110x172 mm. 12 pontos Oranda betűvel készült. A címek 18 pontosak. A sorok sorkizártan, a szövegtömbök soregyenlővel készültek. A behúzás 6 mm. A fejezetek iniciáléval kezdődnek, amelyek a fejezetcím méretével azonosak.

- Milyen programot használ a szerkesztői munkájához?

- A kiadványszerkesztő szoftverek sokaságából én az Adobe InDesign-t használom. Nagymértékben kényelmessé teszi a munkát, viszont a szavak elválasztását minden esetben egyenként kell elvégezni. A beépített magyar elválasztó program nem működik helyesen.

TIPOGRÁFIA HÁZI DOLGOZAT

Gulyás Adrienn Dóra: Interjú egy bestseller könyvsorozat tipográfus szerkesztőjével

- Ki tervezi a könyvek borítóját?
- Családi vállalkozásunkban a testvérem feladata, melyet - teljes megelégedésünkre - magas színvonalon teljesít.

- Miben látja munkája sarokköveit? Mi az a szemlélet, amelyet mindig követ?

- A tipográfia szakma, a nyomtatás útján előállított kiadványok művészi megformálására törekvő tervező munka. Vannak tipográfiai „arany szabályok” melyeket a gazdaságosság szempontjai sem előzhetnek meg. Munkám során arra törekszem, hogy a lehető legmagasabb színvonalon teljesítsek, hiszen a hibák legnagyobb része az emberi figyelmetlenség és felületesség eredmény. Vállalkozásunk a piacról él. Célunk és kötelességünk a legjobbat nyújtani egyre növekvő számú olvasóinknak. Ebben meghatározó szerepe van a tipográfus-szerkesztőnek.

- Köszönöm az interjút.

Hivatkozások

Bernard Cornwell

URL: <http://www.bernardcornwell.com>

Gold Book (2009)

URL: <http://www.goldbook.hu>